

Signaleringskaart (risico op) ondervoeding en sarcopenie bij thuiswonende ouderen

Voor zorg- en welzijnsprofessionals

Ondervoeding is een acute of chronische toestand waarbij een tekort of disbalans van energie, eiwit en andere voedingsstoffen leidt tot meetbare, nadelige effecten op lichaamssamenstelling, functioneren en klinische resultaten

Sarcopenie is een skeletspieraandoening die wordt gekenmerkt door progressief en systematisch verlies van skeletspiermassa en -kracht, met een risico op ongunstige uitkomsten zoals fysieke beperkingen, verminderde kwaliteit van leven en overlijden

Risicofactoren voor ondervoeding

- Maagdarmproblemen
- Aandoeningen resulterend in een verhoogde energiebehoefte
- Polyfarmacie
- Kauw- en slikproblemen
- Verminderde eetlust
- Veranderingen in smaak- en geur

Risicofactoren voor sarcopenie

- Ondervoeding
- Lage BMI (Body Mass Index)
- Weinig lichaamsbeweging
- Hogere leeftijd
- Roken

Gevolgen en kenmerken van ondervoeding

- Onbedoeld gewichtsverlies
- Spiermassaverlies
- Vertraagd herstel na ziekte of letsel
- Minder energie en vermoeidheid zonder reden
- Moeite of ziet op tegen zelfstandig boodschappen doen en/of koken
- Geeft aan het snel koud te hebben
- Valincidenten

Gevolgen en kenmerken van sarcopenie

- Spierzwakte
- Verminderde spierfunctie
- Minder uithoudingsvermogen
- Spiermassaverlies

Kijk op de **achterzijde** wat u kunt doen wanneer u signalen van ondervoeding en/of sarcopenie herkent bij uw cliënt.

Wanneer u deze signalen **herkent**, is het belangrijk om ze te **bespreken** met uw cliënt en/of het sociaal netwerk.

Bij een **vermoeden** van ondervoeding en/of sarcopenie is het belangrijk om te **screenen**. Indien u niet bekwaam bent in het screenen of niet over de juiste middelen beschikt, ga dan door naar de volgende stap.

- Gebruik voor ondervoeding de PG-SGA Short Form of de SNAQ 65+
- Gebruik voor sarcopenie de handknijpkracht en chair stand test

De uitvoering en normwaarden van de screeningsinstrumenten staan beschreven in het interprofessionele zorgpad voor ondervoeding en sarcopenie bij thuiswonende ouderen.

Neem bij een (bevestiging van het) vermoeden van ondervoeding en sarcopenie en in overleg met de cliënt en/of het sociaal netwerk **contact** op met de **diëtist en fysiotherapeut**.

De diëtist en fysiotherapeut **starten** de dieetbehandeling, spier- en functionele training bij **een positieve uitslag op de screening**.